

Korkeakouluopiskelijoiden tukeminen riittävän lähtötason saavuttamiseksi ruotsin opintojen suorittamiseksi

Taina Juurakko-Paavola

Johtaja, Kielikeskus

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta, Tampereen yliopisto

Taustaa

Korkeakouluruotsia koskevat asetukset

- Ammattikorkeakoulut:

- ”Opiskelijan tulee ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa 1) sellainen suomen ja ruotsin kielen taito, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) mukaan vaaditaan korkeakoulututkintoa edellyttävään virkaan kaksikielisellä virka-alueella ja joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen” [--] (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014, 7 §.)

- Yliopistot:

- ”Opiskelijan tulee alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa: 1) suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta [--]” (Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista 794/2004, 6 §.)

→ keskeistä asetuksen kaksiosainen vaatimus toisen kotimaisen kielen taidosta:

- 1) rinnastaminen julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavaan kielitaitoon määrittelee, minkä tasoista osaamista opiskelijan tulee osoittaa (=vähintään taitotaso B1)
- 2) tarpeellisuus oman ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen tai oman alan kannalta määrittelee, millaista osaamisen tulisi olla sisällöllisesti.

Ruotsin kielen taitovaatimukset korkeakouluissa

Puheen tuottaminen ja suullinen vuorovaikutus

- *Hyvä taito B2–C1: Opiskelija osaa viestiä sujuvasti spontaanisti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vaativissakin työelämän yleisissä ja alakohtaisissa tilanteissa. Viestintä sujuu vaivattomasti ja sen osapuolet kokevat sen luontevaksi.*
- *Tyydyttävä taito B1: Opiskelija osaa viestiä pääosin ymmärrettävästi rutiininomaisissa työelämän yleisissä ja alakohtaisissa tilanteissa, mutta puhe usein niukkaa ja katkonaista. Viestin välittyminen saattaa edellyttää ponnistelua ja totuttelua muilta osapuolilta.*

Kirjallinen tuottaminen ja kirjallinen vuorovaikutus

- *Hyvä taito B2–C1: Opiskelija osaa kirjoittaa asiantuntevasti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisia vaativiakin työelämässä tarvittavia, yleisiä ja oman alansa tekstejä tilanteen ja kohderyhmän mukaisesti.*
- *Tyydyttävä taito B1: Opiskelija osaa kirjoittaa yksinkertaisesti pääosin yhtenäisesti ja ymmärrettävästi rutiininomaisia työelämässä tarvittavia yleisiä ja oman alansa tekstejä.*

ks. tark. Elsinen & Juurakko-Paavola 2006

Aikaisemmilla kouluasteilla syntyvä ruotsin osaamisvaje

	Ruotsin opetusta tunteina	Opintojen tavoitetaso eli arvosanaa 8 vastaava osaaminen	Tavoitetasolle yltävä osuus oppijoista arvosanojen mukaan
Peruskoulu	76 t + 152 t	A1.3	Kaikki 48 % Pojat 36 % Tytöt 61 %
Ammatillinen perustutkinto	13 t	A1.3	-
Lukio, päättövaihe	190 t + 76 t valinnaisia	B1.1	Kaikki 32 % Miehet 21 % Naiset 41 %
Ylioppilastutkinto		B1.1	Kaikki 39-47 % Miehet 31-42 % Naiset 42-49 %

→ korkeakouluissa kaikkien opiskelijoiden yllettävä osaamisen tasolle **B1** ja korkeakouluissa ruotsin opintoja tyypillisesti 2-5 op, opetusta 24-65 t

Ks. tark. [Juurakko-Paavola, T. \(2024\). Selvitys toisen kotimaisen kielen ylioppilastutkinnon pakollisuuden poistamisen vaikutuksista Suomen kielitaidon kannalta.](#)

Hankkeen tavoitteista ja toteutuksesta

Hankkeen keskeisin tavoite

- Luodaan korkeakoulujen yhteistyönä konkreettinen toimintamalli korkeakouluopiskelijoiden ruotsin kielen lähtötason kehittämiseksi.
- Yksittäisillä korkeakouluilla ei ole resursseja tarjota riittävästi opetusta ja ohjausta tämän osaamisvajeen kattamiseksi, mutta yhteistyöllä tähän tilanteeseen voidaan löytää toimivia ratkaisuja.

Tavoite 1.

RUOTSIN DIGITAALINEN OPINTOPOLKU 20 OP

Taitotaso A1
(alkeiskielitaito):
8 op

Taitotaso A2
(peruskielitaito):
12 op

Korkeakoulujen
ruotsin opintojen
taitotaso: B1

Tavoite 2. OHJAUSKÄYTÄNTEET

Hankkeen tavoitteet

Tällainen yhdessä suunniteltu laaja opintopolku ja tuotettu materiaali sekä ohjauuskäytänteiden kehittäminen

- a) sujuvoittavat opiskelijoiden siirtymistä korkeakouluopintoihin
- b) edistävät ruotsin opintojen suorittamista ja siltä osin opiskelijoiden valmistumista tavoiteajassa
- c) edistävät kansallista yhteistyötä yli korkeakoulurajojen, koska mukana on sekä yliopistoja että ammattikorkeakouluja

Hanketoimijat ja aikataulu

- Mukana 7 yliopistoa (Itä-Suomi, Jyväskylä, Lappi, Turku, Vaasa, Åbo Akademi ja Tampere pääkoordinaattorina) sekä 4 ammattikorkeakoulua (Jyväskylä, LUT/LAB, Oulu ja Tampere amk-koordinaattorina)
- Jokaisesta korkeakoulusta työskentelyyn osallistuu yksi ohjausryhmän jäsen ja yksi ruotsin opettaja. Lisäksi pedagoginen ja/tai tekninen asiantuntija mukana kummallakin korkeakoulusektorilla opettajien kehittämistyötä tukemassa.
- Hanketyöskentely pääosin ajalla 1.8.25-31.7.26. Ohjausryhmä aloittaa työskentelyn maaliskuussa 2025.
- Hankkeen eri vaiheet aikataulutetaan tarkemmin ohjausryhmässä, jonka jäsenillä on vastuu siitä, että hanketyö sitten käytännössä etenee aikataulun mukaisesti.

Hanketyöskentelystä

- Opettajat työskentelevät hankkeessa työpareina. Jokaisen opettajan resurssi on noin 250 tuntia kokonaistyöaika ensi lukuvuodelle.
- Jokaisella työparilla on selkeästi määritelty osuus opintopolkuun tuotettavaa ja pilotoitavaa materiaalia sekä ohjauskäytänteiden kehittämistyötä.
- Materiaali suunnataan alkeista lähtien korkeakouluopiskelijoille: osaamistavoitteet määritellään kohti opinnoissa ja työelämässä tarvittavaa ruotsin kielen osaamista.
- Tavoitteena on lisätä sekä opiskelijoiden että opettajien ymmärrystä tekoälyn roolista kielenoppimisessa ja -opettamisessa, huomioiden moninaistuvien opiskelijoiden tarpeet kuten saavutettavuus.

Tuotosten jakaminen ja hyödyntäminen

- Hanke järjestää kaikille avoimen loppuseminaarin toukokuussa 2026.
- OKM:n rahoituspäätöksen mukaisesti hankkeessa tuotettava materiaali julkaistaan Avoimen oppimateriaalin kirjastossa, josta se on sitten kaikkien korkeakoulujen käytettävissä.
- Myöhemmin materiaali voidaan tuottaa englanniksi, jolloin se soveltuu niin ruotsinkielisten kuin suomenkielisten korkeakoulujen kansainvälisille opiskelijoille ja henkilökunnalle.

Kiitos!

Lisätietoja: taina.juurakko-paavola@tuni.fi